

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu oraz efektów pracy organizatora
rodzinnego pieczy zastępczej w roku 2020.
Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.**

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina
Kuźnia Raciborska

Miasto i Gmina
Krzhanowice

Gmina Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

Gmina Nędza

Gmina
Pietrowice Wielkie

Gmina Rudnik

Racibórz, maj 2021 rok

SPIS TREŚCI

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	4
1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 r. O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	4
1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób	4
1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	8
1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.....	9
1.1.4. Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.....	9
1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	11
1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	11
1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	16
1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r.	19
1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	26
1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	37
1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.....	38

1.2.7.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.....	38
1.3.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 LISTOPADA 2000 r. O REPATRIACJI	39
1.4.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 27 SIERPNI 1997 r. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	40
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	40
1.4.2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	41
1.4.3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	41
1.4.4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów....	42
1.4.5.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.....	43
1.5.	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	44
1.6	REALIZACJA MODUŁU III PROGRAMU „POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM POSZKODOWANYM W WYNIKU ŻYWIÓŁU LUB SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYWOŁANYCH CHOROBYMI ZAKAŹNYMI.....	47
2.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH	48
2.1.	Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie COVID-19”.....	48
3.	ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.....	49
3.1	„Dobry start” – rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2020.....	49
3.2.	Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.....	49
4.	ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	50
4.1.	Interwencja Kryzysowa	50
4.2.	Dom Samotnej Matki.....	50
4.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	51
5.	POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	51
5.1.	Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	51
5.2.	Tworzenie mieszkań chronionych.....	51
6.	PODSUMOWANIE.....	52

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 r. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1472);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 573);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 r. O POMOCY SPOŁECZNEJ.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu umieszczało osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. W 2020 r. Centrum wydało 86 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 52 decyzje o umieszczeniu w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu i 34 decyzje w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3.

Na osoby przyjęte do DPS – u przed dniem 1 stycznia 2004 r. powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS – u po dniu 1 stycznia 2004 r. ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina kierująca daną osobę do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych jednostkach jest zróżnicowany.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego w roku 2020.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2020 r. (zł)
DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, ul. Grzonki 1	dla osób w podeszłym wieku	208	3 920,00
DPS w Raciborzu Pl. Władysława Jagiełły 3	dla osób przewlekle psychicznie chorych	170	3 318,00
DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, ul. Kolejowa 4	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	60	4 043,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 r. ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w 2020 r. wynosiła:

- 1) w okresie od stycznia do kwietnia – 2 653,05 zł;
- 2) w okresie od maja do grudnia – 2 703,00 zł.

Rzeczywista przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2020 r.

NAZWA DOMU	KWOTA DOTACJI (zł)
DPS „Złota Jesień” ul. Grzonki 1, Racibórz	651 402,00
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3, Racibórz	1 387 781,00
DPS „Różany Pałac” ul. Kolejowa 4, Krzyżanowice	1 831 701,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 208 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2020 r.	211	18	193
29 lutego 2020 r.	209	18	191
31 marca 2020 r.	209	18	191
30 kwietnia 2020 r.	206	18	188
31 maja 2020 r.	202	18	184
30 czerwca 2020 r.	205	18	187
31 lipca 2020 r.	205	18	187
31 sierpnia 2020 r.	206	18	188
30 września 2020 r.	205	18	187
31 października 2020 r.	197	17	180
30 listopada 2020 r.	191	17	174
31 grudnia 2020 r.	192	16	176

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 170 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2020 r.	169	52	117
29 lutego 2020 r.	170	51	119
31 marca 2020 r.	168	51	117
30 kwietnia 2020 r.	165	50	115
31 maja 2020 r.	165	50	115
30 czerwca 2020 r.	169	50	119
31 lipca 2020 r.	170	50	120
31 sierpnia 2020 r.	170	50	120
30 września 2020 r.	169	50	119
31 października 2020 r.	164	48	116
30 listopada 2020 r.	153	44	109
31 grudnia 2020 r.	162	44	118

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 60 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2020 r.	60	53	7
29 lutego 2020 r.	60	53	7
31 marca 2020 r.	60	53	7
30 kwietnia 2020 r.	60	53	7
31 maja 2020 r.	60	53	7
30 czerwca 2020 r.	60	53	7
31 lipca 2020 r.	60	53	7
31 sierpnia 2020 r.	60	53	7
30 września 2020 r.	60	53	7
31 października 2020 r.	60	53	7
30 listopada 2020 r.	60	53	7
31 grudnia 2020 r.	60	53	7

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje Środowiskowy Domu Samopomocy typu B, który jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieści się on w Raciborzu przy ul. Grzonki 1. Dom typu B przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. ŚDS prowadzony jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” w Raciborzu. Prowadzenie przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest realizacją przez Powiat Raciborski zadania publicznego, z zakresu administracji rządowej, realizowanego w obszarze pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych. Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu dysponuje 35 miejscami o charakterze pobytu dziennego i przeznaczony jest dla osób obojga płci. ŚDS jest jednostką o charakterze terapeutycznym i samopomocowym dla osób które, w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem środowiskowego domu samopomocy jest aktywizacja psychospołeczna uczestników prowadzona w formie postępowania wspierająco – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa przekazanej przez wojewodę za pośrednictwem powiatu.

Realizując powyższe zadanie w 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 28 decyzji o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu oraz 31 decyzji ustalających odpłatność za korzystanie z usług powyższego ośrodka wsparcia (w tym 29 decyzji zmieniających odpłatność za korzystanie z usług ŚDS). Na koniec minionego roku 11 osób oczekiwało na przyjęcie do ŚDS. Od października 2019 r. w ramach działalności Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu wprowadzone zostały zajęcia klubowe przeznaczone dla byłych uczestników oraz osób oczekujących na przyjęcie do wyżej wymienionego ośrodka wsparcia.

1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2020 r. przyznało 11 świadczeń dla 2 osób, które po opuszczeniu wyżej wymienionych placówek kontynuowały naukę. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 9 870,08 zł.

Tabela nr 6. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki w 2020 r.

	USAMODZIELNIENIE (zł)	KONTYNUACJA NAUKI (zł)	POMOC RZECZOWA (zł)
LICZBA ŚWIADCZEŃ	1	9	1
KWOTA ŚWIADCZEŃ	3 526,00	4 760,10	1 583,98

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.4. Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Realizując zapisy art. 112 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. W związku z powyższym na terenie powiatu raciborskiego kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu podlegają:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul Grzonki 1;
- 2) DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3;
- 3) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach przy ul. Kolejowej 4;
- 4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1;
- 5) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. M. Sempołowskiej 5;
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu przy ul. Grzonki 1.

Plan kontroli zakładał realizację w roku 2020 sześciu kontroli:

- 1) DPS „Złota Jesień” w terminie 15 – 19.06.2020 r.;
- 2) DPS przy Placu Władysława Jagiełły w terminie 23 – 27.11.2020 r.;
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy w terminie 21 – 25.09.2020 r.;
- 4) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w terminie 17 – 25.02.2020 r.;
- 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w terminie 20 – 24.04.2020 r.;
- 6) DPS „Różany Pałac” w terminie 19 – 23.10.2020 r.

Na podstawie opracowanego planu kontroli na rok 2020 zrealizowano 2 kontrole:

- 1) Kontrola w Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży przeprowadzona w dniach 18 – 25.02.2020 r. na podstawie upoważnienia Starosty Raciborskiego z dnia 27 stycznia 2020 r., która obejmowała następujące zagadnienia:
  - a) strukturę organizacyjną domu tj. regulaminu organizacyjnego oraz statutu;
  - b) standardy świadczonych usług zgodnych z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. (Dz. U. 2005 r., Nr 43, poz. 418);
  - c) prawidłowość sporządzania i prowadzenia dokumentacji osób umieszczonych w Domu w 2019 r. wraz z indywidualnymi planami usamodzielnienia.
- 2) Kontrola w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przeprowadzona w dniach od 20 – 24.07.2020 r. na podstawie upoważnienia Starosty Raciborskiego z dnia 16 lipca 2020 r., która obejmowała następujące zagadnienia:
  - a) realizację programów korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacje osób je realizujących w latach 2017, 2018 i 2019;
  - b) kwalifikacje osób zatrudnionych w OIK;
  - c) standard podstawowych usług świadczonych przez OIK;
  - d) procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych, okolicznościach suicydalnych oraz w przypadku konieczności udzielenia schronienia.

Wyniki kontroli w tym zalecenia pokontrolne przedstawione zostały w sporządzonych protokołach.

Z uwagi na obostrzenia związane z ogłoszeniem na terytorium kraju stanu epidemii nie zostały zrealizowane kontrole w Domu Pomocy Społecznej „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, Domu Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Raciborzu, Domu Pomocy Społecznej przy Placu Jagiełły 3 w Raciborzu oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Raciborzu. Kontrole planowane są na rok 2021.

W roku 2020 prowadzono bieżący nadzór nad wszystkimi placówkami w sposób zdalny tj. telefoniczny oraz e – mailowy z uwagi na stan epidemii koronawirusa

SARS-CoV-2. Placówki systematycznie składały meldunki o aktualnym stanie zdrowia mieszkańców oraz stosowanym reżimie sanitarnym. Raz w tygodniu, drogą elektroniczną, przesyłały meldunki do sprawozdań, które przekazywany był poprzez Centralną Aplikację Statystyczną do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Dodatkowo obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu organizowało w 2020 r. funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym zadaniem osób pełniących funkcję

rodziny zastępczej jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, które zostały osierocone, odrzucone lub którym rodzice biologiczni nie byli w stanie zapewnić bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodziny zastępcze kierowały się dobrem przyjętych dzieci i poszanowaniem ich praw. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych następowało na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub było przedłużone na czas kontynuacji nauki, jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało również w przypadku, gdy dziecko wracało do rodziny biologicznej lub zostało przysposobione przez rodzinę adopcyjną.

Rodzinna piecza zastępcza wykonywana była poprzez:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne i rodziny specjalistyczne;
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, były wspierane przez rodziny pomocowe.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. otrzymywali świadczenia miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, które było uzależnione od typu rodziny. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2018 r. wynosi:

- 1) 694,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 052,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 211,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969).

Dodatkowo rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania;
- 2) jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 3) jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym

lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzona rodzina zastępcza zawodowa lub rodzinny dom dziecka;

- 5) środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem albo ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.

W całym okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu Raciborskiego sprawował łączną kontrolę nad 106 rodzinami zastępczymi. Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 105 rodzin zastępczych, natomiast 1 rodzina zamieszkiwała na terenie powiatu wodzisławskiego.

W rodzinach tych przebywało łącznie 232 dzieci, w tym:

- 1) 75 dzieci w 49 spokrewnionych rodzinach zastępczych;
- 2) 51 dzieci w 35 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 34 dzieci w 11 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 72 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

W roku ubiegłym powstało 8 rodzin zastępczych. Jednocześnie w 2020 r. w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 18 małoletnich. Ponadto na terenie powiatu raciborskiego funkcjonują dwa rodzinne domy dziecka, których na podstawie zawartego porozumienia obsługę prowadzi Miasto Rybnik oraz Miasto Ruda Śląska.

W okresie sprawozdawczym 38 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 1) 12 dzieci usamodzielniało się;
- 2) 9 dzieci powróciło do rodziców biologicznych;
- 3) 8 dzieci zostało adoptowanych;
- 4) 5 dzieci przeszło do innej rodziny zastępczej;
- 5) 4 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Na realizację powyższego zadania w 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydatkowało łącznie 4 660 681,13 zł z czego:

- 1) na świadczenia społeczne ogółem: 2 467 691,26 zł w tym:
  - 2 296 381,38 zł – świadczenia dla rodzin zastępczych,
  - 171 309,88 zł – świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, szczegółowe dane przedstawia tabela nr 20;
- 2) wynagrodzenia dla pracowników i zleceniobiorców wraz z pochodnymi: 2 073 622,90 zł;
- 3) wydatki rzeczowe związane z pieczą zastępczą: 119 366,97 zł, w tym na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego od miesiąca listopada 2020 r. 26 994,44 zł – porozumienia zawarte

w sprawie ponoszenia wydatków na dzieci pochodzących z powiatu raciborskiego umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W okresie od stycznia do października 2020 r. wydatki na ten cel ponosił bezpośrednio Powiat Raciborski, a przekazana kwota wyniosła 140 061,61 zł.

W okresie sprawozdawczym 17 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka funkcjonujących na terenie powiatu gryfickiego, cieszyńskiego, gliwickiego, wodzisławskiego, rybnickiego, kędzierzyńsko – kozielskiego, stargardzkiego, Miasta Siemianowice Śl., Opole oraz Rybnik. Na pokrycie kosztów utrzymania tych dzieci, zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiat Raciborski w roku 2020 przekazał środki finansowe w łącznej kwocie 167 055,75 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu przebywały także dzieci z powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, ząbkowickiego, gliwickiego, strzeleckiego, wodzisławskiego, głubczyckiego, Miasta Bytom, Rybnik, Ruda Śl., Częstochowa, Żory, Mysłowice oraz Świdnica. Z tego tytułu Powiat w minionym roku otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 587 673,45 zł, z czego kwota przeznaczona na świadczenia społeczne, tj: pomoc pieniężną dla osób przebywających w rodzinach zastępczych wynosiła: 385 545,54 zł, natomiast na wynagrodzenia dla zleceniobiorców z pochodnymi była to kwota: 1 202 127,91 zł. Podpisywaniem porozumień oraz rozliczaniem środków finansowych za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci z innych powiatów od stycznia do października 2020 r. zajmował się pracownik Referatu Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Raciborzu we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu oraz Skarbnikiem Powiatu. Od listopada 2020 r. zadanie to realizowane jest poprzez PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31.12.2020 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 98 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 194 dzieci, w tym:

- 1) 57 dzieci w 49 spokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych;
- 2) 31 dzieci w 27 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 31 dzieci w 11 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 75 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych mieszka na terenie Miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na dzień 31.12.2020 r.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	49	76
KUŹNIA RACIBORSKA	13	34
KRZANOWICE	6	8
KRZYŻANOWICE	5	11
NĘDZA	8	20
PIETROWICE WIELKIE	8	12
RUDNIK	1	7
KORNOWAC	7	22
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	1	4
RAZEM:	98	194

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W roku 2020 na terenie powiatu raciborskiego nie funkcjonowało pogotowie rodzinne. Pogotowie rodzinne to forma opieki, do której kierowane są dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania ich sytuacji życiowej, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli zaistnieją szczególne okoliczności okres ten może zostać wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny biologicznej, przysposobienia lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. W minionym roku na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 11 rodzin zastępczych zawodowych oraz 11 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, stan na dzień 31.12.2020 r.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY
SPOKREWNIONE	49	50,00%
NIEZAWODOWE	27	27,60%
ZAWODOWE	11	11,20%
POGOTOWIA RODZINNE	0	0,00%
SPECJALISTYCZNE	0	0,00%
RODZINNE DOMEK DZIECKA	11	11,20%
RAZEM:	98	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i pozostają tam do czasu ukończenia nauki.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na dzień 31.12.2020 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	42	21,65%
7 – 13 roku życia	58	29,90%
14 – 18 roku życia	61	31,44%
powyżej 18 roku życia	33	17,01%
RAZEM:	194	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w imieniu Starosty Raciborskiego prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji i przekazywany do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Sytuacja w zakresie realizacji postanowień Sądu, dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej, jest unormowana. Postanowienia z roku 2020 oraz tegoroczne realizowane są na bieżąco. Na tle innych powiatów, pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka Powiat Raciborski prezentuje się dobrze.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W powiecie raciborskim zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu powołany został Zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół ds. pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami. Zadania organizatora skupiały się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonywał również oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, kandydatów. Zapewniał wsparcie koordynatora rodzinom zastępczym.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikował osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawał zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) zapewniał badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 5) zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 6) organizował dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomoc wolontariuszy;
- 7) współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi;
- 8) prowadził poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

- 9) zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 10) dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 11) prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 12) przeprowadzał badania psychologiczne oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust.7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 13) zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14) zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 15) zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 16) organizował opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;
- 17) wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 18) dokonywał oceny rodziny zastępczej;
- 19) informował sąd, co najmniej raz na 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. skutecznie realizował swoje zadania, służył przede wszystkim wsparciem. Realizowane jednocześnie funkcje

monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci w rodzinie zastępczej i ich opiekunów oraz jakości pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2020 realizował zadania o charakterze promocyjnym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promował tę formę pieczy zastępczej, kwalifikował, szkolił i przygotowywał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielał poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. realizował wydane postanowienia sądowe, na podstawie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 24 dzieci. Spośród nich 18 dzieci trafiło do pieczy zastępczej po raz pierwszy, natomiast 3 dzieci zostało przeniesionych z dotychczasowej rodziny zastępczej. Realizując postanowienia sądu 8 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 5 dzieci zostało umieszczonych w niezawodowej rodzinie zastępczej (w tym troje w rodzinie zamieszkującej na terenie powiatu rybnickiego, z którą PCPR w Raciborzu nawiązało współpracę), 3 dzieci zostało umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej oraz 8 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnych domach dziecka. W całym okresie sprawozdawczym powstało 8 nowych rodzin zastępczych, w tym 6 rodzin zastępczych spokrewnionych i 2 rodziny zastępcze niezawodowe, w których łącznie umieszczono 10 dzieci (w tym jedno zostało przeniesione z rodzinnego domu dziecka). Pozostałe 11 dzieci (w tym 2 zostało przeniesionych z dotychczasowej spokrewnionej rodziny zastępczej) zostało umieszczone w już istniejących rodzinach zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu prowadziło kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Jak w poprzednich latach promocja prowadzona była poprzez zamieszczenie informacji o kryteriach doboru rodzin zastępczych na stronie PCPR w Raciborzu, cykliczne spoty w Radio Vanessa, profil na portalu społecznościowym Facebook. Ponadto, w dalszym

ciągu, promocję rodzicielstwa zastępczego można zobaczyć na autokarach PKS Racibórz wraz z hasłem promującym rodzicielstwo zastępcze „Dajmy mu szansę. Zostań rodziną zastępczą”. W efekcie działań promujących rodzicielstwo zastępcze do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. zgłosiło się 19 kandydatów na rodziców zastępczych, w tym 10 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 9 kandydatów na rodzinę spokrewnioną. W toku kwalifikacji wydane zostało stanowisko dotyczące warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz psycholog sporządził opinie o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Organizator przeprowadził analizę w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczącej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju, opinie na temat kandydatów na rodzinę zastępczą sporządzał na podstawie przeprowadzonego zdalnie protokołu oceny sytuacji życiowej oraz oceny warunków bytowych w oparciu o otrzymane fotografie lokalu mieszkalnego. Badania psychologiczne kandydatów były przeprowadzane, w reżimie sanitarnym, przez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania oraz analizy dla 19 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 7 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i 11 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe (5 kandydatów z 2019 roku) oraz 1 kandydata na rodzinę spokrewnioną, która mając szkolenie, została ponownie ustanowiona rodziną zastępczą. Jednak z powodu ograniczeń spowodowanych ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, nie zostało zorganizowane szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r wydał 14 zaświadczeń kwalifikacyjnych osobom, którym minął termin ważności wcześniejszych zaświadczeń, a spełniły one warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz posiadali predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniało również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych, mimo ograniczeń i pandemii COVID-19, kontynuowana była pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów w rodzinie. Wsparcie rodzinom zastępczym odbywało się poprzez rozmowy telefoniczne. Oprócz tego rodziny zastępcze

zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierały się wzajemnie między innymi poprzez uczestnictwo w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych „Przyjazny Dom”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. zorganizowało grupę wsparcia w miesiącu styczniu i lutym, natomiast kolejne spotkania odbywały się online.

Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi.

W roku 2020 w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. współpracował z:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej – asystentami rodzin – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny);
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej;
- 3) Sądem Rejonowym w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, wobec których podjęte zostały działania w kierunku umieszczenia ich w pieczy zastępczej oraz przesyłał oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadność jego dalszego pobytu w pieczy;
- 4) zakładami opieki zdrowotnej – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) Policją Państwową – współpraca i wsparcie przy zabezpieczeniu dzieci z rodzin biologicznych i umieszczaniu ich w rodzinach zastępczych;
- 6) ośrodkami adopcyjnymi – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych; w 2020 r. zgłoszonych zostało 14 dzieci do ośrodków adopcyjnych z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 7) szkołami – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pozyskiwanie opinii o dzieciach; bieżąca współpraca z pedagogami;

- 8) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań Poradni.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. zatrudniało trzech psychologów, którzy mieli stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielali wsparcia. Psycholodzy udzielili 453 porad, z których skorzystało 55 rodzin zastępczych. Porady były udzielane telefonicznie.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Zasady oceny okresowej dziecka regulują art. 128 – 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z uwagi na stan epidemii COVID-19 (na podstawie art. 15zzzzk. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych) od marca 2020 r. do października 2020 r. nie odbywały zespoły ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Natomiast od miesiąca listopada w 2020 r. oceny sytuacji dziecka dokonywane były w sposób zdalny. W 2020 r. sporządzono 144 protokołów ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka.

Oceny sytuacji dziecka były dokonywane na podstawie otrzymanych opinii i dokumentów sporządzonych przez:

- 1) rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagoga;
- 3) psychologa;
- 4) właściwego asystenta rodziny;
- 5) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Na podstawie dokonanych ocen sytuacji dziecka sporządzono informację dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która była przekazywana do Sądu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził także poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym wsparcie koordynatora oraz psychologa. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywał stały kontakt

telefoniczny z rodziną zastępczą. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych, opiekunów informowano gdzie mogą dodatkowo uzyskać pomoc m.in. w Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub u lekarzy specjalistów.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

- 1) „Rozwój psychoseksualny dziecka”, webinar online;
- 2) „Terapeuta środowiskowy dzieci i młodzieży”, Szpital psychiatryczny w Sosnowcu;
- 3) „Budowanie interakcji z dzieckiem z spektrum autyzmu w podejściu responsywnym”, Akademia WSB, Dąbrowa Górnicza, Cieszyn, Olkusz, Żywiec, Kraków;
- 4) „By z autyzmem żyło się łatwiej”, webinar online;
- 5) „Jak rozmawiać z dzieckiem o izolacji podczas pandemii”, webinar online;
- 6) „Przemoc domowa podczas pandemii”, webinar online;
- 7) „Relacje z bliskimi podczas pandemii”, webinar online;
- 8) „Co to znaczy być sobą? O roli asertywności w naszym życiu”, webinar online;
- 9) „Diagnoza dzieci z zespołem Aspergera”, webinar online;
- 10) „Depresja nastolatka i co dalej”, webinar online;
- 11) „Wpływ COVID – 19 na zdrowie psychiczne”, webinar online;
- 12) „Dziecko z zaburzoną traumą i więziami”, webinar online;
- 13) „Jak rozmawiać z dzieckiem o seksualności”, webinar online;
- 14) „Obserwacja dziecka pod kątem ryzyka wystąpienia zaburzeń ze spektrum autyzmu”, webinar online;
- 15) „Adopcja w żłobku i przedszkolu”, webinar online;
- 16) „Trauma dziecięca” seminarium interdyscyplinarne, ROPS w Katowicach;
- 17) „Integracja sensoryczna w zabawie”, webinar online;
- 18) „Interoceptywna i błędna rola w rozwoju sensorycznego Dziecka”, webinar online;
- 19) „Dziecko z zaburzeniami SI w szkole i przedszkolu”, webinar online;
- 20) „Mediacja jako konstruktywny dialog w konfliktach”, webinar online;
- 21) „Wspieranie rozwoju dziecka z wykorzystaniem elementów ruchów rozwijającego Weroniki Sherborne”, webinar online;
- 22) „Zabawy z dzieckiem ze spektrum autyzmu”, webinar online;
- 23) „Zaburzenia przywiązania u dzieci – przyczyny, objawy, profilaktyka”, webinar online;
- 24) „Zespół Aspergera – praktyczne wskazówki do pracy z dziećmi”, webinar online;

- 25) „Fascynujące dzieci – jak rozpoznać i pracować z dzieckiem z FAS – em”, webinar online;
- 26) „Budowanie prawidłowego obrazu siebie – rozwijanie poczucia własnej wartości u dzieci”, webinar online;
- 27) „Pozytywne wychowanie”, webinar online;
- 28) „Słuch centralny czym jest i jak pracować z dziećmi z zaburzeniami słuchu centralnego”, webinar online;
- 29) „Stres w rozwoju dziecka”, webinar online;
- 30) „Inteligencja emocjonalna dziecka”, webinar online;
- 31) „Pierwsza pomoc przedmedyczna”, webinar online;
- 32) „Myślenie obrazami, czyli jak ułatwić dziecku z ASD rozumienie rzeczywistości”, webinar online;
- 33) „Rozwój komunikacji u osób z ASD”, webinar online;
- 34) „Jak wspierać aktywność twórczą dziecka”, webinar online;
- 35) „Sensoryczne wsparcie dziecka z autyzmem w domu”, webinar online;
- 36) „Bunt 2 – latka w pytaniach i odpowiedziach”, webinar online;
- 37) „Zachowanie trudne u dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym”, webinar online;
- 38) „Terapia przez zabawę w żłobku i przedszkolu”, webinar online;
- 39) „Wady postawy u dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym”, webinar online;
- 40) „Zabawy wzmacniające rozwój emocjonalny u dzieci”, webinar online;
- 41) „Motoryka mała z elementami terapii ręki – moduł rozszerzony”, webinar online;
- 42) „Wspieranie rozwoju zdrowej osobowości dziecka”, webinar online;
- 43) „Zaburzenia SI w pytaniach i odpowiedziach – moduł praktyczny rozszerzony”, webinar online;
- 44) „Profilaktyka zaburzeń SI u dzieci”, webinar online.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, z powodu reżimu sanitarnego, dokonywał zdalnej oceny sytuacji osobistej rodzinnej i majątkowej rodzin zastępczych.

Psycholog, zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, po przeprowadzeniu badań u 10 osób wydał opinię o posiadanych przez nich predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka u osób dotychczas pełniących funkcję zawodowej rodziny zastępczej.

Organizator zgłaszał do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2020 r. do przysposobienia zostało zgłoszonych 14 dzieci. Z grupy tej 8 dzieci trafiło do rodzin adopcyjnych. W omawianym zakresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Raciborzu współpracowało ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Rybniku.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie, związane z zapewnieniem opieki dzieciom, w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogli sprawować opieki nad dzieckiem. W 2020 r. 4 rodziny prowadzące rodzinny dom dziecka skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli jej sprawować z powodów zdrowotnych, losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W związku z powyższym 18 małoletnich zostało umieszczonych w 7 rodzinach pomocowych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka obejmował ich swoją opieką. W 2020 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu było zatrudnionych 8 koordynatorów, którzy mieli pod opieką 104 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 230 dzieci. Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej miał pod opieką 2 rodziny zastępcze (z uwagi na rezygnację przez te rodziny z opieki koordynatorów) w których przebywało 2 pełnoletnich wychowanków. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 14 planów pomocy dziecku. Plany zawierały długo i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferze edukacyjnej, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej, kontaktów z rodzicami biologicznym i monitorowania procedur adopcyjnych oraz dokonali 5 modyfikacji planów pomocy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z sądami oraz informowało, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy miejscowo sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W 2020 r. do sądów zostało przekazanych 338 informacji o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, działając w oparciu o uchwałę nr 124/583/2017 Zarządu Powiatu Raciborskiego z dnia 11.04.2017 r. w sprawie sprawowania zasad kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczym, pracownik Starostwa Powiatowego w Raciborzu przeprowadził 7 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 2 kontrole planowane w rodzinach zastępczych niezawodowych, 1 kontrolę planowaną w rodzinnym domu dziecka oraz 1 kontrolę w rodzinie zastępczej zawodowej. Ponadto przeprowadzone zostały kontrole w 6 placówkach opiekuńczo – wychowawczych

oraz Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Po przeprowadzonych kontrolach w rodzinach zastępczych organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu raciborskiego jest sprawowana w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W 2020 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało sześć placówek opiekuńczo – wychowawczych, które dysponowały 105 miejscami.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 292, poz. 1720). W placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Jednakże jest możliwe przyjęcie dziecka poniżej 10 roku życia np. w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka, przebywa ono tam ze starszym rodzeństwem lub w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka.

W placówkach zapewniano dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, zaspakajano ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne. W placówkach gwarantowano wychowankom korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia zgodnego z ich wiekiem. Stwarzano wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Pracownicy placówek współdziałali w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Praca z dzieckiem prowadzona była zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W placówkach podejmowane były działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo –

wychowawczych nabywali umiejętności organizacji czasu wolnego i mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. W placówkach opiekuńczo – wychowawcze umożliwiano wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Został zorganizowany dla wszystkich wychowanków wypoczynek letni oraz zimowy. Wychowankowie placówek mieli również, zagwarantowaną stosownie do potrzeb, specjalistyczną opiekę medyczną (pediatryczną, okulistyczną, stomatologiczną, ortopedyczną, neurologiczną, psychiatryczną, ginekologiczno – położniczą). Placówki ściśle współpracowały z sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, powiatowymi centrami pomocy rodzinie z innych powiatów, rodziną, asystentami rodziny, kuratorami oraz z innymi osobami i instytucjami, które wspierają działania wychowawcze. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 (na podstawie art. 15 zzzzzk. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowej) została wstrzymana organizacja zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej .

Rok 2020 był szczególnie trudnym rokiem dla placówek opiekuńczo – wychowawczych działających na terenie powiatu raciborskiego ze względu na szerzącą się pandemię koronawirusa SARS-CoV-2. W rozporządzeniach Dyrektorzy Placówek wprowadzili zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia względem wychowanków przebywających w placówkach, aby zapobiec zakażeniu się koronawirusem SARS-CoV-2. Wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych od marca 2020 r. realizowali obowiązek szkolny zgodnie z obowiązującym reżimie sanitarnym w systemie zdalnym, stacjonarnym bądź hybrydowym. Wychowawcy przejęli zadania nauczycieli, realizując właściwe zdalne nauczanie dla wszystkich wychowanków. W placówkach zabezpieczono wychowankom odpowiedni dostęp do sprzętu komputerowego, który umożliwił codzienną naukę i realizowanie zadań w trybie zdalnej szkoły. Wychowanków zaopatrzone w pomoce dydaktyczne oraz książki. Wychowankowie zostali objęci pomocą psychologiczną w związku z zagrożeniem epidemicznym.

Powiat Raciborski zlecił zadanie prowadzenia Placówek opiekuńczo – wychowawczych organizacjom pozarządowym na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) Zgromadzeniu Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) Inspektorata Warszawskiego z siedzibą w Łomiankach, ul. Warszawska 152;
- 2) Stowarzyszeniu „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7.

Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki w 2020 r. prowadziło na terenie powiatu raciborskiego Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Pogrzebieniu przy ulicy Klasztornej 8, która jest placówką typu socjalizacyjno – interwencyjnego przeznaczoną dla 23 wychowanków. W ramach działalności placówki utworzono mieszkanie socjalizacyjne dla 10 wychowanków w Raciborzu przy ul. Piotrowskiej 8, które zakończyło swoją działalność pod koniec 2020 r. w związku z procedurą osiągnięcia standardów dotyczących liczby wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu obejmowała opieką 26 dzieci. W okresie minionego roku do Placówki został przyjęty 1 wychowanek z terenu powiatu raciborskiego. W omawianym okresie 10 wychowanków opuściło Placówkę, w tym:

- a) 6 wychowanków usamodzielniało się;
- b) 1 wychowanek został umieszczony w rodzinie zastępczej;
- c) 1 wychowanka przeniesiono do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej;
- d) 1 wychowanek powrócił do rodziny biologicznej;
- e) 1 wychowanka została przysposobiona.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 16 wychowanków (5 dziewcząt i 11 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 2;
- c) od 4 lat do 6 lat – 2;
- d) od 7 lat do 13 lat – 8;
- e) od 14 lat do 17 lat – 3;
- f) od 18 lat do 24 lat – 1;

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2020 r. wynosił:

- a) w miesiącach I – III 2020 r. – 2 921,00 zł;
- b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 042,00 zł.

Tabela nr 10. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu w 2020 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	25
	Luty	26
	Marzec	26
	Kwiecień	25
	Maj	25
	Czerwiec	25
	Lipiec	22
	Sierpień	18
	Wrzesień	18
	Październik	16
	Listopad	16
	Grudzień	16

Zródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej w 2020 r. prowadziło na terenie powiatu raciborskiego:

- 1) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Kuźni Raciborskiej przy ulicy Mickiewicza 7 typu socjalizacyjnego, w której mogło przebywać do 16 wychowanków.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę łącznie 17 dzieciom. Do placówki przyjęto 4 małoletnich (1 chłopca i 3 dziewczyny) – wszyscy pochodzą z terenu powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 4 wychowanków, w tym:

- a) 2 wychowanków usamodzielniało się;
- b) 1 wychowanek został przeniesiony do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach;
- c) 1 osoba została umieszczona w Zakładzie Pielęgnacyjno – Opiekuńczo – Psychiatrycznym dla Dzieci i Młodzieży w Zbrosławicach.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 17 wychowanków (9 dziewcząt i 8 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 1;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 2;

e) od 14 lat do 17 lat – 12;

f) od 18 lat do 24 lat – 2.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2020 r. wynosił:

a) w miesiącach I – III 2020 r. – 3 247,00 zł,

b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 224,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2020 roku.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	15
	Luty	15
	Marzec	16
	Kwiecień	16
	Maj	16
	Czerwiec	16
	Lipiec	16
	Sierpień	16
	Wrzesień	16
	Październik	16
	Listopad	17
	Grudzień	17

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2) Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Nędzy przy ul. Leśnej 1 typu socjalizacyjno – interwencyjnego dla 14 wychowanków.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła łącznie 18 dzieci. Do placówki przyjęto 11 małoletnich (6 chłopców i 5 dziewcząt), w tym wszystkie 11 osób z terenu powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 10 wychowanków, w tym:

a) 1 wychowanek powrócił do rodziny biologicznej;

b) 5 wychowanków usamodzielniało się;

c) 3 wychowanków zostało przeniesionych do rodziny zastępczej;

d) 1 osoba została przeniesiona do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 16 wychowanków (7 dziewcząt i 9 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 7;
- e) od 14 lat do 17 lat – 8;
- f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2020 r. wyniósł:

- a) w miesiącach I – III 2020 r. – 3 251,00 zł;
- b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 317,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2020 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	15
	Luty	18
	Marzec	18
	Kwiecień	15
	Maj	14
	Czerwiec	18
	Lipiec	16
	Sierpień	15
	Wrzesień	18
	Październik	17
	Listopad	17
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

3) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Raciborzu przy ulicy Długiej 34/1 typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu opieką objęła łącznie 17 dzieci. Do placówki przyjęto 6 wychowanków (4 dziewczęta i 2 chłopców). Placówkę opuściło 6 wychowanków, w tym:

a) 1 wychowanka powróciła do rodziny biologicznej;

b) 5 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 16 wychowanków (5 dziewcząt i 11 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

a) poniżej roku – 0;

b) od 1 roku do 3 lat – 0;

c) od 4 lat do 6 lat – 0;

d) od 7 lat do 13 lat – 3;

e) od 14 lat do 17 lat – 8;

f) od 18 lat do 24 lat – 5.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Raciborzu w 2020 r. wynosił:

a) w miesiącach I – III 2020 r. – 3 269,00 zł;

b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 331,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu w 2020 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	15
	Luty	14
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	16
	Październik	17
	Listopad	16
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

4) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Cyprzanowie przy ulicy Janowskiej 15, typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie objęła opieką łącznie 15 dzieci. Do placówki przyjęto 1 wychowankę (1 dziewczyna z terenu powiatu raciborskiego).

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 15 wychowanków (5 dziewcząt i 10 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 6;
- e) od 14 lat do 17 lat – 6;
- f) od 18 lat do 24 lat – 3.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2020 r. wynosił:

- a) w miesiącach II – III 2020 r. – 3 247,00 zł;
- b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 261,00 zł.

Tabela nr 14. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2020 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	14
	Luty	14
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	15
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

5) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach, ul. Opawska 7, typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach objęła opieką łącznie 14 wychowanków. Do Placówki przyjęto 3 wychowanków (2 dziewczyny i 1 chłopca), w tym jedno dziecko z terenu powiatu raciborskiego i dwoje dzieci z terenu innych powiatów.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach na dzień 31 grudnia 2020 r. przebywało 14 wychowanków (3 dziewczęta i 11 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 1;
- c) od 4 lat do 6 lat – 2;
- d) od 7 lat do 13 lat – 7;
- e) od 14 lat do 17 lat – 4;
- f) od 18 lat do 24 lat – 0.

Miesięczny koszt utrzymania dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2020 r. wynosił:

- a) w miesiącach I – III 2020 r. – 3 247,00 zł;
- b) w miesiącach IV – XII 2020 r. – 3 328,00 zł.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2020 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2020	Styczeń	12
	Luty	14
	Marzec	14
	Kwiecień	13
	Maj	13
	Czerwiec	14
	Lipiec	14
	Sierpień	14
	Wrzesień	14
	Listopad	14
	Grudzień	14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Okresy przebywania podopiecznych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przedstawia tabela nr. 16.

Tabela nr 16. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania, stan na dzień 31.12.2020 r.

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
do 3 miesięcy	4	4,26%
powyżej 3 do 6 miesięcy	4	4,26%
powyżej 6 do 12 miesięcy	6	6,38%
powyżej 1 roku do 2 lat	51	54,26%
powyżej 2 lat do 3 lat	17	18,08%
powyżej 3 lat	12	12,76%
RAZEM:	94	100%

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego przebywało łącznie 94 wychowanków, w tym 34 dziewcząt i 60 chłopców, z których w:

- 1) Pogrzebieniu przebywało 16 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt, 11 chłopców;
- 2) Kuźni Raciborskiej przebywało 17 podopiecznych, w tym 9 dziewcząt, 8 chłopców;
- 3) Nędzy przebywało 16 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt oraz 9 chłopców;
- 4) Raciborzu przebywało 16 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt oraz 11 chłopców;
- 5) Cyprzanowie przebywało 15 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt i 10 chłopców;
- 6) Samborowicach przebywało 14 podopiecznych, w tym 3 dziewczęta i 11 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przebywało 40 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym w:

- 1) Pogrzebieniu – 4 osoby;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 6 osób;
- 3) Nędzy – 2 osoby;
- 4) Raciborzu – 9 osób;
- 5) Cyprzanowie – 10 osób;
- 6) Samborowicach – 9 osób.

Tabela nr 17. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2020 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	8	8,51 %
7 – 13 roku życia	33	35,11 %
14 – 17 roku życia	41	43,62 %
powyżej 18 roku życia	12	12,76 %
RAZEM:	94	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2020 r. nie zmniejszyła się liczba dzieci kierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. wydało 81 nowych skierowań oraz 4 skierowania zmieniające. Nowe skierowania wydano do:

- 1) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu – wydano i zrealizowano 49 skierowań;
- 2) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej – wydano i zrealizowano 5 skierowań;
- 3) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy – wydano i zrealizowano 11 skierowań;
- 4) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu – wydano i zrealizowano 5 skierowań;
- 5) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie – wydano i zrealizowano 1 skierowanie;
- 6) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach – wydano i zrealizowano 10 skierowań.

Wydano 4 skierowania zmieniające w 2020 r. do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym dwoje dzieci pochodzące z terenu powiatu raciborskiego było umieszczone w placówkach opiekuńczo – terapeutycznych funkcjonujących poza terenem powiatu.

Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na dzień 31.12.2020 r. oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA 1 DZIECKA (zł)
WPOW POGRZEBIEN	16	w miesiącach I – III – 2 921,00 w miesiącach IV – XII – 3 042,00
POW KUŹNIA RACIBORSKA	17	w miesiącach I – III – 3 247,00 w miesiącach IV – XII – 3 224,00
WPOW NĘDZA	16	w miesiącach I – III – 3 251,00 w miesiącach IV – XII – 3 317,00
POW RACIBÓRZ	16	w miesiącach I – III – 3 269,00 w miesiącach IV – XII – 3 331,00
POW CYPRZANÓW	15	w miesiącach II – III – 3 247,00 w miesiącach IV – XII – 3 261,00
POW SAMBOROWICE	14	w miesiącach I – III – 3 247,00 w miesiącach IV – XII – 3 328,00
RAZEM:	94	

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2020 r. w powiecie raciborskim sześć działających placówek opiekuńczo – wychowawczych zrealizowało procedurę osiągnięcia standardów dotyczących liczby wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych zgodnie z art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.). Etapowo przeprowadzono działania ze względu na konieczność reorganizacji placówek opiekuńczo – wychowawczych w celu zmniejszenia liczby dzieci pod opieką jednej instytucji, tworząc kameralne i suwerenne placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna, co zostało udokumentowane poprzez sporządzenie protokołu. Wobec rodziców, co do których w trakcie

postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu) odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. prowadziło postępowania administracyjne względem 141 rodziców biologicznych, celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 86 decyzji administracyjnych w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz wydano 1 decyzję administracyjną ustalającą częściową odpłatność rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie złożyło w Sądzie Rejonowym w Raciborzu pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. przyznało 459 świadczeń dla 64 osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuowały naukę albo otrzymały pomoc na zagospodarowanie bądź usamodzielnienie. Pomoc przyznano na łączną kwotę 270 531,95 zł, w tym:

- 1) 169 128,16 zł dla usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) 101 403,79 zł dla usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą

Tabela nr 19. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2020 r.

	USAMODZIELNIENIE (zł)	KONTYNUACJA NAUKI (zł)	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE (zł)
LICZBA ŚWIADCZEŃ	2	158	4
KWOTA ŚWIADCZEŃ	13 878,00	81 217,79	6 308,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 20. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2020 r.

	USAMODZIELNIENIE (zł)	KONTYNUACJA NAUKI (zł)	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE (zł)
LICZBA ŚWIADCZEŃ	3	288	4
KWOTA ŚWIADCZEŃ	13 879,00	147 364,16	7 885,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, w celu, między innymi, opracowania programu usamodzielnienia, szczegółowej kontroli wydatkowania udzielanej pomocy, kontroli postępów w nauce oraz pomocy w uzyskaniu mieszkania.

1.3. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 LISTOPADA 2000 R. O REPATRIACJI.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie realizowało wniosków na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

1.4. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 27 SIERPNI 1997 R. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując następujące zadania:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych;
- 3) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 5) tworzenie i prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej.

Na realizację powyższych zadań Centrum dysponowało środkami finansowymi pochodzącymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanymi Centrum uchwałą nr XVII/140/2020 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz wielkości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację tych zadań w roku 2020.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2020 r. Centrum otrzymało na ten cel środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 252 350,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 381 osób, w tym 254 osoby niepełnosprawne oraz 127 opiekunów tych osób. Z dofinansowania skorzystały 233 osoby, w tym 169 osób niepełnosprawnych i 64 opiekunów, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania. Łącznie na ten cel wydano kwotę 241 841,00 zł.

Tabela nr 21. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2020 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (zł)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	116	43	161 576,00
RUDNIK	5	1	6 739,00
NĘDZA	13	5	18 398,00
KRZANOWICE	3	1	4 382,00
KUŹNIA RACIBORSKA	6	2	8 648,00
PIETROWICE WIELKIE	10	6	16 475,00
KRZYŻANOWICE	12	6	19 210,00
KORNOWAC	4	2	6 413,00
RAZEM:	169	66	241 841,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2020 r. nie zrealizowało żadnego wniosku, ponieważ Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego pisemnie zrezygnowało z dofinansowania do wycieczki „Łódzkie zakątki” dla osób niepełnosprawnych, uzasadniając to występującym zagrożeniem epidemicznym i związanymi z tym obawami potencjalnych uczestników.

1.4.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na realizację zadania w 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 83 937,06 zł.

O dofinansowanie ubiegało się 55 osób, na łączną kwotę 284 821,89 zł. Dofinansowano 19 wniosków, na łączną kwotę 83 937,06 zł. W grupie zrealizowanych wniosków 3 dotyczyły likwidacji barier architektonicznych, 2 wnioski dotyczyły likwidacji barier w komunikowaniu się, a 14 wniosków było związanych z likwidacją barier technicznych. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 22.

Tabela nr 22. Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w 2020 r.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	2	26 600,00	1	4 275,00	11	33 667,05
RUDNIK	0	0,00	0	0,00	0	0,00
NĘDZA	0	0,00	1	4 808,90	0	0,00
KRZANOWICE	0	0,00	0	0,00	1	2 565,00
KUŹNIA RACIBORSKA	1	5 684,61	0	0,00	0	0,00
PIETROWICE WIELKIE	0	0,00	0	0,00	0	0,00
KRZYŻANOWICE	0	0,00	0	0,00	1	2 821,50
KORNOWAC	0	0,00	0	0,00	1	3 515,00
RAZEM:	3	32 284,61	2	9 083,90	14	42 568,55

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2020 r Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało na ten cel środki PFRON w wysokości 530 604,94 zł. Osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 278 wniosków na łączną kwotę 715 974,01 zł, z których zrealizowano 233 wnioski na łączną kwotę 529 016,49 zł. Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 23, 24.

Tabela nr 23. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2020 r.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI RĘCZNY	1	2 550,00	0	0,00
WÓZEK INWALIDZKI SPECJALNY	3	8 900,00	0	0,00
BALKONIK/PODPÓRKA CZTEROKOŁOWA	3	424,00	0	0,00
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	4	3 830,00	1	330,00
PROTEZA KOŃCZYN GÓRNYCH/DOLNYCH	8	57 250,00	0	0,00
WYMIANA LEJA W PROTEZIE	1	3 000,00	0	0,00
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	5	4 005,00	0	0,00
SIEDZISKO ORTOPEDYCZNE/FOTELIK REHABILITACYJNY	1	1 000,00	0	0,00
RAZEM:	26	80 959,00	1	330,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 24. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2020 r.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WKŁADKI USZNE	103	9 165,00	6	470,00
APARATY SŁUCHOWE	130	316 872,00	8	33 100,00
PIELUCHOMAJTKI	67	66 027,29	2	4 353,00
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE	3	2 304,60	0	0,00
MATERACE PRZECIWOĐLEŻYNOWE	2	240,00	0	0,00
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	0	0,00	2	9 160,00
SOCZEWKI KONTAKTOWE/OKULAROWE	1	375,50	0	0,00
POJEMNIKI/ZBIORNIKI NA INSULINĘ	0	0,00	2	534,60
SENSORY	0	0,00	2	5 125,50
RAZEM:	306	394 984,39	22	52 743,10

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2020 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonowało 14 pracowni dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy Powiatu Raciborskiego. Osoby, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu w 2020 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	44
RUDNIK	3
NĘDZA	5
KRZANOWICE	1
KRZYŻANOWICE	6
KUŹNIA RACIBORSKA	10
PIETROWICE WIELKIE	1
RAZEM:	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2020 Powiat Raciborski ze środków PFRON przeznaczył kwotę 1 434 720,00 zł oraz kwotę 159 414,00 zł ze środków własnych. Dodatkowo Warsztat otrzymał kwotę 12 852,00 zł – dotacja PFRON, na realizację grantu „Bezpieczne WTZ i rehabilitacja społeczno – zawodowa osób z niepełnosprawnościami”.

Łączna kwota kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu w 2020 r. wyniosła 1 606 986,00 zł.

Działając na podstawie przepisu art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 573), na podstawie przepisu § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r, Nr 63 poz. 587 ze zm.) oraz na podstawie umowy nr ZS.8360.9.2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie zasad działania i pokrywania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, zawartej pomiędzy Powiatem Raciborskim a Miastem Racibórz, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest w trakcie prowadzenia czynności sprawdzających w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

1.5. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji. Program przewidywał następujące obszary wsparcia :

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu),

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
  - Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku),
  - Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu),
  - Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
  - Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
  - Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał w 2020 r. środki finansowe na realizację wniosków w ramach programu „Aktywny Samorząd” w łącznej wysokości 208 360,44 zł.

Tabela nr 26. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2020 r. oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

MODUŁ	OBSZAR/ZADANIE	ŚRODKI PFRON NA 2020 ROK	Złożone wnioski	Zrealizowane wnioski	Wnioskowane Kwoty (zł)	Wyplacone dofinansowanie (zł)
I	A-1 oprzyrządowanie samochodu	152 393,50	1	1	9 775,00	9 775,00
	A-2, A-3 prawo jazdy		3	2	3 498,37	3 247,50
	A-4 oprzyrządowanie samochodu		0	0	0,00	0,00
	B-1, B-3, B-4 sprzęt elektroniczny oraz oprogramowanie		11	10	47 209,35	44 248,98
	B-2 szkolenie w ramach sprzętu elektronicznego		0	0	0,00	0,00 zł
	B-5 utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego		0	0	0,00	0,00
	C-1 zakup wózka o napędzie elektrycznym		2	1	6 500,00	6 276,00 zł
	C-2 sprawność techniczna wózka skutera, elektrycznego		2	2	5 098,00	5 098,00
	C-3 zakup protezy		0	0	0,00	0,00
	C-4 sprawność techniczna protezy		0	0	0,00	0,00
	C-5 zakup skutera o napędzie elektrycznym		1	1	7 515,00	7 500,00
D utrzymanie aktywności zawodowej- opieka nad osoba zależną	5	3	10 200,00	3 966,00		
II	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	55 966,94	18	18	53 040,35	42 578,85
RAZEM MODUŁ I i II		208 360,44	43	38	142 836,07	122 690,33

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 38 wniosków niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Raciborskiego.

Tabela nr 27. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2020 r.

MODUŁY	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH													M II
	M I						M I						Obszar D	
	Obszar A			Obszar B			Obszar C							
GMINA	Zad. 1	Zad. 2 i 3	Zad. 4	Zad. 1,3,4	Zad. 2	Zad. 5	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5			
RACIBÓRZ	-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	3	11
RUDNIK	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
NĘDZA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
KRZANOWICE	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
KUŹNIA RAC.	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
PIETROWICE WLK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
KRZYŻANOWICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
KORNOWAC	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
RAZEM:	38	1	2	0	10	0	0	1	2	0	0	1	3	18

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.6. REALIZACJA MODUŁU III PROGRAMU „POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM POSZKODOWANYM W WYNIKU ŻYWIOŁU LUB SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYWOŁANYCH CHOROBYMI ZAKAŹNYMI.

Wsparcie w ramach programu polegało na dofinansowaniu kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych w sytuacji utraty możliwości korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Utrata tej możliwości była skutkiem wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi w okresie od 9 marca do 16 listopada 2020 r. przez minimum 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych w danym miesiącu, za który przysługiwało wsparcie. Okres, na jaki mogło być przyznane świadczenie obejmował maksymalnie 5 miesięcy. Wysokość udzielonego świadczenia wynosiła 500,00 zł na miesiąc.

Pomoc finansowa w ramach Modułu III programu skierowana była dla podopiecznych następujących placówek:

- uczestników warsztatów terapii zajęciowej,

- uczestników środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- podopiecznych dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- podopiecznych placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- uczestników programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne,
- pełnoletnich (od 18 do 25 roku życia) uczestników zajęć rewalidacyjno – wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013r., poz. 529),
- pełnoletnich (od 18 do 24 roku życia) wychowanków specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2020 r, poz. 910 ze zm.),
- pełnoletnich (od 18 do 25 roku życia) wychowanków ośrodków rehabilitacyjno – edukacyjno – wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno – wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Środki finansowe otrzymane na realizację Modułu III programu wynosiły 395 000,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 336 wnioskodawców. Zrealizowane zostały 272 wnioski na łączną kwotę 360 000,00 zł.

2. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.

2.1. Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie COVID-19”.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współudziale Starostwa Powiatowego w Raciborzu realizowało projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie COVID-19”, którego celem była pomoc dzieciom, rodzicom zastępczym i pracownikom rodzinnych oraz instytucjonalnych podmiotów pieczy zastępczej w sytuacji zagrożenia epidemią COVID-19 oraz pomoc w organizacji zdalnego nauczania. W ramach projektu 468 osób, tj. opiekuni i wychowankowie umieszczeni w 107 rodzinach zastępczych oraz 6 placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu raciborskiego otrzymali

wsparcie w formie: sprzętu komputerowego i multimedialnego oraz środków ochrony osobistej (maseczki, płyny do dezynfekcji, rękawiczki jednorazowe) Na realizację projektu zostały wydatkowane środki w wysokości 467 254,68 zł.

Projekt finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020, w ramach Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych, świadczonych w interesie ogólnym.

3. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.

3.1. „Dobry start” – rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2020.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” w 2020 r. świadczenia otrzymało 229 wychowanków przebywających w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 70 989,91 zł.

3.2. Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407) oraz zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wspomniane zadanie w 2020 r. wydało 176 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 1 029 415,35 zł.

Ponadto w związku z nowelizacją ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej dyrektorowi placówki opiekuńczo – wychowawczej od dnia 1 lipca 2019 r. na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego tj. w kwocie 500,00 zł

miesięcznie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wspomniane zadanie w 2020 r wydało 141 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 508 456,50 zł.

4. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.

4.1. Interwencja kryzysowa.

W 2020 r. Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie zorganizowało:

- 1) dyżury interwencyjne psychologa;
- 2) całodobowe dyżury telefoniczne psychologa;
- 3) udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych;
- 4) zapewnienie krótkotrwałego schronienia;
- 5) krótkotrwałą psychoterapię kryzysową;
- 6) działalność grup wsparcia;
- 7) mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2020 r. wyniósł 59 765,00 zł.

4.2. Dom Samotnej Matki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TECZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- 1) zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie;
- 2) organizowano terapię zajęciową dla kobiet;
- 3) prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet;
- 4) zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5.

Koszt realizacji zadania w 2020 r. wyniósł 248 459,92 zł.

4.3. Program dla sprawców przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło w 2020 r. dla Powiatu Raciborskiego program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie oraz program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do obu programów zakwalifikowanych było po 12 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania, w kwocie 20 304,00 zł, został pokryty z dotacji, którą Powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa.

5. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

5.1. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych.

Jednym z zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. Do tej pory Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało to zadanie w bardzo wąskim zakresie, bazując na współpracy z posiadaną obsługą prawną. W przypadku problemów prawnych pojawiających się w rodzinach zastępczych konsultowano je i udzielano wsparcia. Jednakże na dzień dzisiejszy stwierdzamy, iż taki zakres realizacji tego zadania jest zdecydowanie niewystarczający. Rodziny zastępcze pytają o możliwość osobistej konsultacji z prawnikiem, gdyż jak sygnalizują, jest coraz więcej problemów oraz dotyczą one różnych aspektów prawnych, dlatego zgłaszana jest potrzeba podjęcia współpracy z kancelarią prawną, która wspierałaby Powiatowe Centrum w realizacji tego zadania.

5.2. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, widzimy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych. Mieszkania te byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia

samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną, do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu, dlatego dostrzegamy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z terenu powiatu raciborskiego. Byłyby one szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

6. PODSUMOWANIE

Niniejsze sprawozdanie dotyczy szczególnie trudnego okresu, gdyż realizacja w 2020 r. zadań odbywała się w sytuacji zagrożenia koronawirusem SARS-Cov-2. W warunkach tych funkcjonowały, działające na terenie powiatu raciborskiego, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze, środowiskowy dom samopomocy, warsztat terapii zajęciowej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodek interwencji kryzysowej oraz prowadzone były wszystkie działania z zakresu polityki społecznej. Każda realizowana procedura wymagała szczegółowego przeanalizowania, uwzględnienia uzyskiwanych rezultatów w odniesieniu do ryzyka i zagrożeń, którym dane działanie było obciążone. Bezpośredni kontakt pomiędzy osobami, pracownikami, podopiecznymi mógł doprowadzić do zakażenia i poważnych konsekwencji zdrowotnych u wielu osób. Dlatego w wielu obszarach działalności podejmowano czynności w sposób zdalny. Szczególny reżim sanitarny dotyczył domów pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej, w przypadku których kontakt bezpośredni realizowany był tylko w sytuacjach niezbędnych do zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania. Bezpośredni kontakt realizowany był również w przypadku obsługi osób niepełnosprawnych. Stan pandemii oraz stosowanych obostrzeń był zmienny i wymagał stałego dostosowywania się do aktualnych warunków. W czasie nauki zdalnej wychowankowie pieczy zastępczej zostali wyposażeni w sprzęt komputerowy, środki ochrony osobistej i środki do dezynfekcji. Pracownikom pomocy społecznej w pierwszej kolejności zaproponowano szczepienie w ramach tzw. Grupy Zero. Obecnie zauważalna jest poprawa sytuacji epidemiologicznej, co powoduje, iż coraz więcej sfer życia społecznego ulega tzw. odmrożeniu, znosi się lub minimalizuje obostrzenia. Niestety obserwujemy też negatywne efekty wielu miesięcy trwania epidemii. Następuje pogorszenie się kondycji psychicznej wychowanków w pieczy zastępczej, spadła ilość kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, istotnemu

zmniejszeniu uległa liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej. Mając na uwadze wspomniane zjawiska można stwierdzić, że w kolejnych miesiącach niezbędne będzie zintensyfikowanie współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, jednostkami oświatowymi oraz innymi służbami działającymi na polu polityki społecznej, w celu likwidacji negatywnych skutków jakie w życiu społecznym wywołała epidemia koronawirusa SARS-CoV-2.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu

Henryk Hildebrand